

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚ/ΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησεως 677 / 2002
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Α'

Συνεδρίαση της 11ης - 12 - 2002

Σύνθεση

Προεδρεύων: Κωνσταντίνος Βολτής, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Νομικοί Σύμβουλοι: Ηλίας Παπαδόπουλος, Θεόδωρος Ρεντζεπέρης, Νικόλαος Κατσιμπας, Χαρίκλεια Παλαιολόγου, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Βασίλειος Σουλιώτης, Χρήστος Παπαδόπουλος.

Εισηγητής: Χρήστος Μητκίδης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμ.Ερωτ: Υπ' αριθ. πρωτ. Δ15/οικ/33550/6-11-2002 έγγραφο της Δ/σης Μητρώων και Τεχνικών Επαγγελμάτων (Δ15) της ΓΓΔΕ του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται, *αν η εμπειρία στελέχους εργοληπτικής επιχείρησης, η οποία αποκτήθηκε από επίσημη υπεργολαβία, μπορεί να ληφθεί υπόψη για κατάταξη στο Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (Μ.Ε.Κ.).*

Επί του ερωτήματος αυτού το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδότησε τα ακόλουθα:

Α. Με το άρθρο 1 του ν. 2940/2001 προστέθηκαν παρ. 7 και 8, μετά την παρ. 6 του άρθρου 5 του ν. 1418/84, με τις οποίες θεσμοθετήθηκε η «κατασκευαστική κοινοπραξία» καθώς και η (απαγορευμένη μέχρι την εφαρμογή του νόμου αυτού) υπεργολαβία, δηλαδή η σύμβαση μίσθωσης έργου μεταξύ του αναδόχου δημοσίου έργου και εργοληπτικής επιχείρησης, για την κατασκευή μέρους του έργου που έχει αναληφθεί από τον ανάδοχο. Η υπεργολαβία αυτή πρέπει πάντως να εγκριθεί από τον κύριο του έργου, η δε έγκριση αυτή παρέχεται με τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρ. 8 του άρθρου 5, καθώς και του άρθρου 2 της Απόφασης Δ17α/01/13/ΦΝ 430/27-1-2002 (ΦΕΚ

Β' 267/6-3-2002) του Υφυπουργού ΠΕΧΩΔΕ, η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του τελευταίου εδαφίου του άρθρου 1 ν. 2940/01.

Σύμφωνα με την **παρ. 8 του ν. 1418/84**, όπως ισχύει μετά την κατά τα ανωτέρω συμπλήρωσή του οι συνέπειες της έγκρισης της υπεργολαβίας είναι οι εξής (εδ. 7 και 8):

α. Το ποσό της σύμβασης της υπεργολαβίας, όπως αυτό προκύπτει ιδίως από τα τιμολόγια που εκδίδονται από τον υπεργολάβο προς τον ανάδοχο, λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της εμπειρίας και του ορίου του ανεκτέλεστου μέρους εργαλαβιών δημοσίων έργων του υπεργολάβου.

β. Το ποσό της σύμβασης της υπεργολαβίας, όπως αυτό προκύπτει ιδίως από τα τιμολόγια που εκδίδονται από τον υπεργολάβο προς τον ανάδοχο, αφαιρείται από το ανεκτέλεστο του αναδόχου, ο οποίος δικαιούται πιστοποιητικό εμπειρίας για το σύνολο του έργου.»

Περαιτέρω με την προαναφερθείσα **απόφαση Δ17α/01/13/ΦΝ 430/27-1-2002 (ΦΕΚ Β' 267/6-3-2002)** του Υφυπουργού ΠΕΧΩΔΕ, ορίζεται, σχετικά με το κρίσιμο θέμα της βεβαίωσης της εμπειρίας ότι *«Η απόφαση έγκρισης ή μη έγκρισης της σύμβασης της προηγούμενης παραγράφου, λαμβάνεται από τη Δ.Υ., μέσα στην αποκλειστική προθεσμία των δεκαπέντε ημερών, που ορίζεται στην παρ. 8 του άρθρου 5 του ν. 1418/84, που προστέθηκε με το άρθρο 1 του ν. 2940/01, ως προς δε την κοινοποίησή της, καθώς και για την έκδοση σχετικής βεβαίωσης για την αυτοδίκαιη έγκριση και για τα εκδιδόμενα από την υπηρεσία πιστοποιητικά ΜΕΚ και ΜΕΕΠ και τις κάθε είδους σχετικές βεβαιώσεις ισχύουν, εφαρμοζόμενα αναλογικώς, όσα ορίζονται στις παρ. 4, 5 και 6 του άρθρου 1 της παρούσας» (άρθρο 2, παρ. 2).*

Στις παρ. 4, 5 και 6 του άρθρου 1 της απόφασης δεν ορίζεται πάντως κάτι συγκεκριμένο για την έκδοση των βεβαιώσεων ΜΕΕΠ και ΜΕΚ (ορίζεται η διαδικασία εγκρίσεως, ρητής ή αυτοδίκαιης, της κατασκευαστικής κοινοπραξίας) και μόνο στην παρ. 7 ορίζεται ότι *«στα πιστοποιητικά Μ.Ε.ΕΠ. και Μ.Ε.Κ., τα οποία εκδίδει η Δ.Υ., εν σχέσει με το έργο, καθώς και στις κάθε είδους βεβαιώσεις για την εμπειρία από την κατασκευή του έργου και για το ανεκτέλεστο, αναφέρονται τα στοιχεία τα οποία προκύπτουν από την ανάληψη του έργου από την κατασκευαστική κοινοπραξία, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις σχετικές διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 2940/01».*

Υπάρχει συνεπώς μερική αναντιστοιχία ανάμεσα στη παραπέμπουσα διάταξη του τελ. εδ. της παρ. 2 του άρθρου 2 και στις διατάξεις που αυτή παραπέμπει, εξαιτίας της οποίας αναντιστοιχίας δεν μπορεί κανείς να καταλήξει με ασφάλεια στο συμπέρασμα ότι η γραμματική διατύπωση της απόφασης ερμηνεύεται αναφανδόν υπέρ της αναγνώρισης της εμπειρίας ΜΕΚ στα στελέχη του υπεργολάβου.

Β. Οι σχετικές με το Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (ΜΕΚ) διατάξεις περιλαμβάνονται στο **άρθρο 17 του ν. 1418/84**. Ορίζεται ειδικότερα ότι:

«1. Η εγγραφή στο Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (ΜΕΚ) γίνεται με αίτηση των ενδιαφερομένων τεχνικών διπλωματούχων ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ή τεχνολογικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και πρώην ανώτερων τεχνικών σχολών που ασχολούνται με την παραγωγή έργων σε οποιοδήποτε στάδιο της (μελέτη, κατασκευή, επίβλεψη). Με την εγγραφή γίνεται και κατάταξη σε μία από τις βαθμίδες εμπειρίας που προβλέπει η παρ. 9 του άρθρου αυτού και για κάθε μια από τις κατηγορίες έργων όπως αυτές ορίζονται στην παρ. 5 του άρθρου 16 ή και υποκατηγορίες που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημ. Έργων.

2. Με τις ενδείξεις του ΜΕΚ παρακολουθείται η εξέλιξη της εμπειρίας των εγγεγραμμένων, ώστε να μπορεί να γίνεται ανανέωση της κατάταξης σε κατηγορίες έργων και βαθμίδες.

3. Η εγγραφή, κατάταξη και ανανέωση στηρίζεται σε όλα τα στοιχεία που συγκεντρώνονται από την υπηρεσία και ιδίως τα πιστοποιητικά ΜΕΚ της επόμενης παραγράφου.

4. Για κάθε δημόσιο έργο η υπηρεσία συντάσσει υποχρεωτικά Πιστοποιητικά ΜΕΚ... Τα πιστοποιητικά ΜΕΚ περιλαμβάνουν κάθε πληροφορία που σχετίζεται με πρόσωπα εγγεγραμμένα στο ΜΕΚ ή που έχουν τα τυπικά προσόντα για να εγγραφούν σ' αυτό και που ασχολήθηκαν με το έργο από της πλευράς του αναδόχου και των σχετιζόμενων μ' αυτόν επιχειρήσεων, όπως επίσης και τις σχετικές αξιολογήσεις...

5. Οι ενδείξεις των πιστοποιητικών για τα πρόσωπα που έχουν τα τυπικά προσόντα για την εγγραφή στο ΜΕΚ, αλλά δεν είναι ακόμα εγγεγραμμένα σ' αυτό, ταξινομούνται για να χρησιμοποιηθούν για την κατάταξή τους, αν τα πρόσωπα αυτά ζητήσουν την εγγραφή τους.

6. Η εγγραφή, κατάταξη και εξέλιξη στις βαθμίδες του ΜΕΚ γίνεται από την Επιτροπή ΜΕΚ... 7...8...

9. Ο αριθμός των βαθμίδων εμπειρίας σε κάθε ειδικότητα ορίζεται σε τέσσερις... Με απόφαση του Υπουργού Δ.Ε. ρυθμίζεται ο ελάχιστος χρόνος που απαιτείται κατά κατηγορία έργων ειδικότερα και τίτλο σπουδών για την εξέλιξη από βαθμίδα σε βαθμίδα και κάθε λεπτομέρεια σχετική με την εγγραφή, κατάταξη και εξέλιξη σε βαθμίδες του ΜΕΚ. 10-14...»

Κατ' εξουσιοδότηση των παρ. 6, 7 και 8 του άρθρου 17 ν. 1418/84 εκδόθηκε το Π.Δ. 472/1985, με το οποίο ορίσθηκε η συγκρότηση της Επιτροπής ΜΕΚ (άρθρο 2), η εγγραφή σε κατηγορίες έργων των δυναμένων να εγγραφούν στο ΜΕΚ (άρθρα 4 και 5),

καθώς και η ελάχιστη στελέχωση των εργοληπτικών επιχειρήσεων του ΜΕΕΠ με πτυχιούχους ΜΕΚ (άρθρο 7).

Ομοίως κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων 15, 16 και 17 του ν. 1418/84 εκδόθηκε η υπ' αριθ. **ΕΔ, 2^ο/01/27/ΦΝ 294/18/29.3.1985** απόφαση του Υπουργού Δημοσίων Έργων (ΦΕΚ 170Β'), η οποία ορίζει τα εξής σχετικά με το θέμα του ερωτήματος:

Άρθρο 16. 1. Τα στοιχεία και τα πιστοποιητικά ΜΕΚ που είναι υποχρεωμένες να διαβιβάζουν οι υπηρεσίες των φορέων του δημόσιου τομέα που εκτελούν έργα είναι: α) Ετήσια πιστοποιητικά ΜΕΚ. β) Πιστοποιητικά ΜΕΚ για κάθε εργολαβία της οποίας γίνεται προσωρινή παραλαβή ή η παραλαβή αυτή θεωρείται συντελεσμένη σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. γ) Δελτία εκτάκτων στοιχείων ή επιθεωρήσεων.

2. Τα πιστοποιητικά ΜΕΚ της προηγούμενης παραγράφου αναφέρονται σε συγκεκριμένα πρόσωπα κατά έργο...το ρόλο που διαδραμάτισαν κατά την εκτέλεση του έργου με διάκριση της ειδίκευσης (μελέτη, κατασκευή, επίβλεψη) και εκτίμηση της απόδοσης...Τα πιστοποιητικά ΜΕΕΠ και ΜΕΚ συνδυάζονται κατά εργολαβία.

Άρθρο 17. 1...2. Η εγγραφή στο ΜΕΚ γίνεται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου που ζητεί επίσης την κατάταξή του σε συγκεκριμένες κατηγορίες έργων και την αντίστοιχη σε κάθε κατηγορία βαθμίδα...Η εγγραφή και κατάταξη ισχύει μέχρις ότου γίνει τυχόν ανακατάταξη με αίτηση του ενδιαφερομένου ή διαγραφή...3...

4. Για την εξέλιξη από βαθμίδα σε βαθμίδα των πτυχιούχων ΑΕΙ απαιτείται για όλες τις κατηγορίες έργων τρία χρόνια απασχόληση σε κατασκευή, ή έξι χρόνια σε επίβλεψη ή εννιά χρόνια απασχόλησης σε μελέτη...

Από τις προδιαληφθείσες διατάξεις προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Η εμπειρία στο κύκλωμα παραγωγής των δημοσίων έργων είναι απαραίτητος όρος για την εγγραφή, κατάταξη και εξέλιξη των τεχνικών (πτυχιούχων ΑΕΙ, τεχν/κών ιδρυμάτων και επαγγελματικών σχολών) στο ΜΕΚ.
2. Για την εμπειρία που αποκτάται σε ένα από τους τρεις ειδικότερους κλάδους του κυκλώματος παραγωγής (κατασκευή, επίβλεψη, μελέτη), συντάσσεται κατά έργο, από την Δ.Υ. αυτού, Πιστοποιητικό ΜΕΚ, που αποδεικνύει το συγκεκριμένο ρόλο που διαδραμάτισε ο συγκεκριμένος τεχνικός στο έργο.
3. Για το ίδιο έργο μπορεί να βεβαιωθεί εμπειρία από την κατασκευή ή από την επίβλεψη ή από τη μελέτη του.

Γ. Η υπεργολαβία, δηλαδή η σύναψη μίσθωσης έργου, μεταξύ του αναδόχου δ.ε. και ετέρου εργολήπτη, έχει ως αποτέλεσμα μεν την κατασκευή μέρους του έργου από άλλο εργολήπτη και όχι απ' αυτόν που αναδείχθηκε στον διαγωνισμό, πλην όμως ο υπεργολάβος δεν έχει συμβατική σχέση με τον κύριο, αλλά με τον ανάδοχο, ο οποίος

παραμένει υπεύθυνος απέναντι στον κύριο του έργου για την καλή, έντεχνη και εμπρόθεσμη εκτέλεση των εργασιών που ανέθεσε στον υπεργολάβο. Τούτο σημαίνει ότι, όργανα του αναδόχου λαμβάνουν υποχρεωτικά μέρος στις εργασίες που εκτελεί ο υπεργολάβος, ώστε να αποτρέπουν κακοτεχνίες και ελαττώματα, συντάσσουν επιμετρήσεις και ΠΠΑΕ, λογαριασμούς κ.ο.κ. Συμπερασματικά λοιπόν, με την ανάθεση τμήματος του έργου σε υπεργολάβο, ο ανάδοχος δεν αποξενώνεται από την εκτέλεση του τμήματος αυτού, ούτε και απεκδύεται της ευθύνης του, αλλά εξακολουθεί να εμπλέκεται, με τρόπο ενεργό στην παραγωγή του έργου. Γι' αυτό το λόγο ακριβώς ο νόμος (άρθρο 5 παρ. 8 του ν. 1418/84, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το ν. 2940/01) ορίζει ότι το ποσό της σύμβασης της υπεργολαβίας λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της εμπειρίας του υπεργολάβου, αλλά και ο ανάδοχος δικαιούται πιστοποιητικό εμπειρίας για το σύνολο του έργου.

Η ρητή ρύθμιση της εμπειρίας από την άποψη του Μ.Ε.ΕΠ. δεν δίνει, πάντως, παρά μόνον έμμεσα τη λύση στο πρόβλημα του διαχωρισμού της εμπειρίας από την άποψη του ΜΕΚ. Και τούτο γιατί, κατά την άποψή μας, ο νόμος θεώρησε αυτονόητο ότι η εμπειρία των στελεχών των επιχειρήσεων του αναδόχου και του υπεργολάβου θα διαχωρισθεί από την ίδια τη φύση της εμπλοκής τους στο έργο. Η άποψη αυτή ενισχύεται από: α) την παρ. 2 του άρθρου 2 της απόφασης Δ17α/01/13/ΦΝ 430/27-1-2002 του Υφυπουργού ΠΕΧΩΔΕ, που κάνει λόγο για πιστοποιητικά Μ.Ε.Κ. εκδιδόμενα επ' ονόματι του υπεργολάβου και β) την παρ. 4 του άρθρου 17 του ν. 1418/84 που αναφέρει ότι τα πιστοποιητικά ΜΕΚ περιλαμβάνουν κάθε πληροφορία που σχετίζεται με πρόσωπα εγγεγραμμένα στο ΜΕΚ, ή που έχουν τα τυπικά προσόντα να εγγραφούν σ' αυτό και που ασχολήθηκαν με το έργο από πλευράς του αναδόχου ή των σχετιζόμενων μ' αυτόν επιχειρήσεων.

Συμπερασματικά προς τα ανωτέρω, κατά την διαμορφωθείσα στο Τμήμα ομόφωνη γνώμη, η απάντηση στο ερώτημα που τέθηκε είναι ότι η εμπειρία στελέχους εργοληπτικής επιχείρησης, η οποία εκτελεί εγκεκριμένη υπεργολαβία, λαμβάνεται κανονικά υπόψη για την εγγραφή, κατάταξη και εξέλιξη του στελέχους αυτού στο Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (ΜΕΚ).

Αθήνα 17 - 12 - 2002

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Κωνσταντίνος Βολτής

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

Χρήστος Μητκίδης

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.